

Sylabus na rok akademicki: 2020/2021
Cykl kształcenia: 2019/2020-2024/2025

Opis przedmiotu kształcenia

Nazwa modułu/przedmiotu	Higiena i Epidemiologia	Grupa szczegółowych efektów kształcenia	
		Kod grupy G	Nazwa grupy Prawne i organizacyjne aspekty medycyny
Wydział	Lekarski		
Kierunek studiów	lekarski		
Jednostka realizująca przedmiot	Katedra i Zakład Higieny		
Specjalność	nie dotyczy		
Poziom studiów	jednolite magisterskie X* I stopnia ☐ II stopnia ☐ III stopnia ☐ podyplomowe ☐		
Forma studiów	X stacjonarne ☐ niestacjonarne		
Rok studiów		Semestr studiów:	X zimowy ☐ letni
Typ przedmiotu	X obowiązkowy ☐ ograniczonego wyboru ☐ wolnego wyboru/ fakultatywny		
Rodzaj przedmiotu	☐ kierunkowy X podstawowy		
Język wykładowy	☐ polski X angielski ☐ inny		
* zaznaczyć odpowiednio, zamieniając ☐ na X			
Liczba godzin			
Forma kształcenia			
	Wykłady (WY)	Seminaria (SE)	Ćwiczenia audytoryjne (CA)
	Ćwiczenia kierunkowe - nieklimiczne (CN)	Ćwiczenia kliniczne (CK)	Ćwiczenia laboratoryjne (CL)
	Ćwiczenia w warunkach symulowanych (CS)	Zajęcia praktyczne przy pacjencie (PP)	Ćwiczenia specjalistyczne - magisterskie (CM)
	Lektoraty (LE)	Zajęcia wychowania fizycznego-obowiązkowe (WF)	Praktyki zawodowe (PZ)
	Samokształcenie (Czas pracy własnej studenta)		E-learning (EL)
Semestr zimowy:			

Kształcenie bezpośrednie (kontaktowe)				16											
Kształcenie zdalne synchroniczne															
Kształcenie zdalne asynchroniczne				14											

Semestr letni:

Kształcenie bezpośrednie (kontaktowe)															
Kształcenie zdalne synchroniczne															
Kształcenie zdalne asynchroniczne															

Razem w roku:

Kształcenie bezpośrednie (kontaktowe)															
Kształcenie zdalne synchroniczne															
Kształcenie zdalne asynchroniczne				30											

Cele kształcenia: (max. 6 pozycji)

- C1. Znajomość podstaw higienicznego trybu życia i pracy oraz nauki, higiena rąk.
C2. Znajomość podstaw epidemiologii, rodzaju badań, wyprowadzania wniosków z obserwacji epidemiologicznych i wykorzystywania informacji epidemiologicznej do oceny sytuacji zdrowotnej populacji.
C3. Poznanie epidemiologii chorób niezakaźnych i zakaźnych, zasad prowadzenia dochodzenia i nadzoru epidemiologicznego oraz planowania działań z zakresu profilaktyki i promocji zdrowia. Wskaźniki demograficzne a ich znaczenie w medycynie i profilaktyce.
C4. Uświadomienie zagrożeń zdrowotnych (dla pacjentów i personelu medycznego) związanych z działalnością placówek opieki zdrowotnej.
C5. Poznanie zasad żywienia i higieny żywności; znajomość niedoborów żywieniowych i znaczenia diety dla zdrowia, a także chorób przenoszonych drogą pokarmową.
C6. Znajomość zasad higieny środowiskowej (miejsce zamieszkania, pracy i nauki z uwzględnieniem czynników ryzyka oraz ergonomii), psychicznej (stres i jego zwalczanie, higiena snu, uzależnienia)

Macierz efektów uczenia się dla modułu/przedmiotu w odniesieniu do metod weryfikacji zamierzonych efektów uczenia się oraz formy realizacji zajęć:

Numer efektu uczenia się przedmiotowego	Numer efektu uczenia się kierunkowego	Student, który zaliczy moduł/przedmiot wie/umie/potrafi	Metody weryfikacji osiągnięcia zamierzonych efektów uczenia się (formujące i podsumowujące)	Forma zajęć dydaktycznych ** wpisz symbol
W 01	G.W1	Zna metody oceny stanu zdrowia jednostki i populacji, opisuje strukturę demograficzną ludności i na tej podstawie ocenia problemy zdrowotne populacji; określa ryzyko zachorowania interpretuje miary częstości występowania chorób i niepełnosprawności, ocenia sytuację epidemiologiczną chorób powszechnie występujących w kraju.	Podczas odpowiedzi ustnej, kartkówek i kolokwiiw pisemnych oraz na egzaminie potrafi wyjaśnić wskazane zagadnienie np. określić od jakich czynników zależy stan zdrowia populacji i rozpowszechnienie chorób; podać i obliczyć mierniki stanu zdrowia populacji /dla podanych danych/.	CN
W 02	G.W2	Konstruuje plan badań	Podczas odpowiedzi ustnej,	CN

		epidemiologicznych, określa ich cel, zbiera informacje na temat obecności czynników ryzyka chorób zakaźnych i przewlekłych oraz planuje działania profilaktyczne na różnym poziomie zapobiegania. Zna sposoby identyfikacji i badania czynników ryzyka, wady i zalety różnego typu badań epidemiologicznych oraz miary świadczące o obecności zależności przyczynowo-skutkowej; posługuje się danymi statystycznymi, umie zinterpretować EBM.	kartkówek i kolokwiów pisemnych oraz na egzaminie potrafi wyjaśnić wskazane zagadnienie np. na podstawie podanych danych i wskazanego celu badań potrafi zaplanować odpowiednie badanie epidemiologiczne. Podaje i/ lub rozpoznaje przykłady różnych badań epidemiologicznych, podaje ich wady i zalety, dla podanych danych szacuje ryzyko: oblicza ryzyko względne bezwzględne, iloraz szans oraz podaje interpretacje uzyskanych wyników.	
W 03	G.W3	Korzysta z danych statystycznych, interpretuje dane, wyprowadza wnioski, wytycza cele nadzoru i kontroli epidemiologicznej w konkretnie opisanych sytuacjach.	Podczas odpowiedzi ustnej, kartkówek i kolokwiów pisemnych oraz na egzaminie potrafi wyjaśnić wskazane zagadnienie np., zinterpretować podane dane, podać wnioski, określić cele nadzoru i kontroli epidemiologicznej.	CN
W 04	G.W4	Określa cele pierwotnej i wtórnej profilaktyki, umie skonstruować proste programy i zalecenia promocji zdrowia i właściwie dobrać do potrzeb zdiagnozowanych problemami epidemiologicznymi.	Podczas odpowiedzi ustnej, kartkówek i kolokwiów pisemnych oraz na egzaminie potrafi wyjaśnić wskazane zagadnienie np. podaje i/ lub rozpoznaje przykłady profilaktyki pierwotnej i wtórnej; wyjaśnia znaczenie żywienia i stylu życia w profilaktyce i rozwoju chorób.	CN
W 05	G.W17	Zna zasady pracy z materiałem biologicznym i zakaźnym, zna higienę szpitalną i miejsca pracy, zna zasady higieny i wiedzy o utylizacji odpadów szpitalnych, zna epidemiologię chorób zakaźnych i przewlekłych, sposoby zapobiegania ich występowaniu na różnych etapach naturalnej historii choroby oraz rolę dochodzenia i nadzoru epidemiologicznego.	Podczas odpowiedzi ustnej, kartkówek i kolokwiów pisemnych oraz na egzaminie potrafi wyjaśnić wskazane zagadnienie np. określa przyczyny i skutki zakażeń szpitalnych, podaje zasady i etapy higienicznego mycia rąk oraz najczęściej popełniane błędy, zasady utylizacji odpadów szpitalnych; podaje zasady profilaktyki na różnych etapach naturalnej historii choroby oraz rolę nadzoru epidemiologicznego.	CN
U 01	G.U1	Korzysta z źródeł demograficznych (dane US, Demoskop GUS i inne bazy danych) pracuje z wykorzystaniem źródeł literaturowych.	Podczas pracy własnej i na zajęciach potrafi korzystać ze źródeł demograficznych i literaturowych, przedstawia referat, prezentacje na zadany temat.	CN
U 02	G.U2	Zbiera informacje na temat obecności czynników ryzyka chorób zakaźnych i przeprowadza wywiad środowiskowego narażenia na czynniki zaburzające zdrowie (hałas, ekspozycja na toksyny, metale ciężkie, wibracje itp.).	Podczas odpowiedzi ustnej, kartkówek i kolokwiów pisemnych oraz na egzaminie potrafi wyjaśnić wskazane zagadnienie np. podać etiologię, czynniki ryzyka chorób zakaźnych, wyjaśnić znaczenie czynników zaburzające zdrowie (hałas, ekspozycja na toksyny, metale ciężkie, wibracje itp.). W czasie pracy na zajęciach / w grupach/wie jak zebrać odpowiednie	CN

			informacje i potrafi przeprowadzić wywiad epidemiologiczny dla zadanego problemu epidemiologicznego.	
U 03	G.U3	Interpretuje miary częstości występowania chorób i niepełnosprawności	Podczas odpowiedzi ustnej, kartkówek i kolokwii pisemnych oraz na egzaminie na podstawie danych potrafi obliczyć, porównać, zinterpretować miary częstości występowania chorób i niepełnosprawności	
U 04	G.U8	Przestrzega zasad higieny pracy by uniknąć popełnienia błędu medycznego oraz planuje działania profilaktyczne na różnym poziomie zapobiegania.	Podczas odpowiedzi ustnej, kartkówek i kolokwii pisemnych oraz na egzaminie potrafi określić zagrożenia na różnych stanowiskach pracy, w tym te związane z wykonywaniem zawodów medycznych, podaje zasady profilaktyki na różnych stanowiskach pracy. W czasie pracy na zajęciach /w grupach/ potrafi zaplanować działania profilaktyczne dla zadanego problemu zdrowotnego. Na ćwiczeniach praktycznych; potrafi przeprowadzić prawidłową procedurę mycia/dezynfekcji rąk	CN

** WY - wykład; SE - seminarium; CA - ćwiczenia audytoryjne; CN - ćwiczenia kierunkowe (niekliniczne); CK - ćwiczenia kliniczne; CL - ćwiczenia laboratoryjne; CM - ćwiczenia specjalistyczne (mgr); CS - ćwiczenia w warunkach symulowanych; LE - lektoraty; zajęcia praktyczne przy pacjencie - PP; WF - zajęcia wychowania fizycznego (obowiązkowe); PZ- praktyki zawodowe; SK - samokształcenie, EL- E-learning.

Proszę ocenić w skali 1-5 jak powyższe efekty lokują państwa zajęcia w działach: przekaz wiedzy, umiejętności czy kształtowanie postaw:

Wiedza: 5

Umiejętności: 4

Kompetencje społeczne: nie dotyczy

Nakład pracy studenta (bilans punktów ECTS):

Forma nakładu pracy studenta (udział w zajęciach, aktywność, przygotowanie itp.)	Obciążenie studenta (h)
1. Godziny kontaktowe:	16
2. Godziny w kształceniu zdalnym (e-learning)	14
3. Czas pracy własnej studenta (samokształcenie):	51
Sumaryczne obciążenie pracy studenta	81
Punkty ECTS za moduł/przedmiot	4,5
Uwagi	

Treść zajęć: (proszę wpisać hasłowo tematykę poszczególnych zajęć z podziałem na formę zajęć dydaktycznych, pamiętając, aby przekładała się ona na zamierzone efekty uczenia się)

Wykłady: nie dotyczy

Seminaria: nie dotyczy

Ćwiczenia

1. Higiena i epidemiologia Definicje, cele, zadania. Determinanty zdrowia Zasady promocji zdrowia i profilaktyki chorób. Mierniki zdrowia populacji. (2 godz. lekcyjne = 1h 30min)
2. Typy badań epidemiologicznych. Wnioskowanie przyczynowe. (2 godz. lekcyjne = 1h 30min)
3. Obliczanie wskaźników epidemiologicznych. Mierniki ryzyka i metody oceny ryzyka i ilorazu szans. Standaryzacja wskaźników. (2 godz. lekcyjne = 1h 30min)
4. Epidemiologia chorób zakaźnych. Postępowanie w ognisku epidemii. Profilaktyka chorób zakaźnych. (2 godz. lekcyjne = 1h 30min)
5. Zagrożenia zawodowe dla zdrowia (fizyczne, chemiczne, biologiczne); ocena ryzyka. Zagrożenia zdrowotne na wybranych stanowiskach pracy w ochronie zdrowia. Profilaktyka w ochronie zdrowia. (2 godz. lekcyjne = 1h 30min)
6. Zakażenia szpitalne. Zasady higieny stanowiska pracy pracowników zawodów medycznych. Higiena rąk. Mycie i dezynfekcja rąk. Choroby brudnych rąk – ćwiczenia z wykorzystaniem lampy. (2 godz. lekcyjne = 1h 30min)
7. Zasady higieny żywienia. Zapotrzebowanie energetyczne, podstawowa i ponadpodstawowa przemiana materii - obliczanie zapotrzebowania energetycznego studentów. Zaburzenia stanu odżywienia organizmu człowieka i ich wpływ na zdrowie. (2 godz. lekcyjne = 1h 30min)
8. Styl życia i dieta – znaczenie w rozwoju i profilaktyce chorób. Samodzielne zdobywanie i stosowanie wiedzy z zakresu dietetyki, promocji zdrowia i profilaktyki chorób na podstawie piśmiennictwa – ćwiczenia z umiejętności korzystania z literatury fachowej. (2 godz. lekcyjne = 1h 30min)
9. Higiena psychiczna: stres, jego źródła i sposoby eliminacji; higiena snu; uzależnienia. Choroby społeczne: nikotynizm, alkoholizm, narkomania (rozpoznawanie, skutki zdrowotne, leczenie i profilaktyka). (2 godz. lekcyjne = 1h 30min)
10. Znaczenie biologiczne wody. Niedobór wody na świecie – statystyka. Zanieczyszczenie wód – czynnik chorobotwórczy. Szkodliwość czynników biologicznych i chemicznych w ściekach. Uzdatnianie wody, wskaźniki stanu czystości wód - interpretacja wyników badań. (2 godz. lekcyjne = 1h 30min)
11. Kolokwium. (2 godz. lekcyjne = 1h 30min)
12. Czynniki wpływające na zdrowie w pomieszczeniach. Zespół chorego budynku i choroby związane z przebywaniem w budynkach. (2 godz. lekcyjne = 1h 30min)
13. Profilaktyka i epidemiologia wybranych chorób niezakaźnych. Czynniki ryzyka tych chorób. (2 godz. lekcyjne = 1h 30min)
14. Bezpieczeństwo i higiena pracy. Ochrona osobista pracowników. Choroby zawodowe. (2 godz. lekcyjne = 1h 30min)
15. Zajęcia umożliwiające indywidualne odrobienie zaległości spowodowanych absencją studenta. (2 godz. lekcyjne = 1h 30min)

Inne: nie dotyczy

Literatura podstawowa: (wymienić wg istotności, nie więcej niż 3 pozycje)

1. Bonita R., Beaglehole R., Kjellstrom T. Basic Epidemiology. 2nd ed. Geneva: World Health Organization; 2006
2. Population Health: Concepts and Methods. – T. Kue Young 2004 Oxford University Press
3. Lippmann M (ed.). Environmental Toxicants – Human Exposures and Their Health Effects. 3rd ed. Hoboken: John Wiley & Sons, Inc.; 2009

Literatura uzupełniająca i inne pomoce: (nie więcej niż 3 pozycje)

1. European Centre for Disease Prevention and Control. Annual Epidemiological Report on Communicable Diseases in Europe 2010. Stockholm: ECDC; 2010
2. Epidemiology for Public Health Practice. – Robert H. Friis, Thomas Sellers, 2013, Jones & Bartlett Learning
Snashall D., Patel D (eds.) ABC of Occupational and Environmental Medicine. 2nd ed. London: BMJ Publishing Group; 2003

Wymagania dotyczące pomocy dydaktycznych: (np. laboratorium, rzutnik multimedialny, inne...)

Sala seminaryjna, rzutnik multimedialny

Warunki wstępne: (minimalne warunki, jakie powinien student spełnić przed przystąpieniem do modułu/przedmiotu)

Znajomość zrealizowanego programu statystyki medycznej oraz programu biochemii medycznej. Znajomość fizjologii człowieka i biologii medycznej.

Warunki uzyskania zaliczenia przedmiotu: (określić formę, kryteria i warunki zaliczenia zajęć wchodzących w zakres modułu/przedmiotu, zasady dopuszczenia do egzaminu końcowego teoretycznego i/lub praktycznego, jego formę oraz wymagania jakie student powinien spełnić by go zdać, a także kryteria na poszczególne oceny) UWAGA! Warunkiem zaliczenia przedmiotu nie może być obecność na zajęciach

Każda nieobecność musi być odrobiona, łącznie z dniami rektorskimi i godzinami dziekańskimi.

Dopuszczenie do egzaminu - zaliczenie ćwiczeń

Zaliczenie ćwiczeń:

- Oceniana jest indywidualna aktywność, stosunek do przedmiotu i kadry dydaktycznej oraz kolegów.
- Ocena pozytywna z kolokwium i kartkówek.
- Obecność na wszystkich ćwiczeniach kierunkowych – nieklinicznych lub odrobienie zaległych zajęć z wyrównaniem wiedzy spowodowanej absencją na zajęciach (nie więcej niż 2).
- Przygotowanie i wygłoszenie przynajmniej 1 referatu /prezentacji/ na zadany temat.

Zaliczenie przedmiotu Higiena z Epidemiologia: pozytywny wynik egzaminu pisemnego, testowego składającego się z 60 pytań – ocena pozytywna to 60% poprawnych odpowiedzi.

Ocena:	Kryteria zaliczenia przedmiotu na ocenę:
Bardzo dobra (5,0)	Obecność na wszystkich zajęciach lub ich odrobienie (nie więcej niż 2 nieobecności), aktywność na zajęciach, średnia ważona z ocen cząstkowych (m.in. kolokwium/kartkówek/referatu/-ów/odpowiedzi ustnych): $\geq 4,75$
Ponad dobra (4,5)	Obecność na wszystkich zajęciach lub ich odrobienie (nie więcej niż 2 nieobecności), aktywność na zajęciach, średnia ważona z ocen cząstkowych: (m.in. kolokwium/kartkówek/referatu/-ów/ odpowiedzi ustnych): 4,5 – 4,74
Dobra (4,0)	Obecność na wszystkich zajęciach lub ich odrobienie (nie więcej niż 2 nieobecności), aktywność na zajęciach, średnia ważona z ocen cząstkowych: (m.in. kolokwium/kartkówek/referatu/-ów/odpowiedzi ustnych): 4,4 - 4,0
Dość dobra (3,5)	Obecność na wszystkich zajęciach lub ich odrobienie (nie więcej niż 2 nieobecności), aktywność na zajęciach, średnia ważona z ocen cząstkowych: (m.in. kolokwium/kartkówek/referatu/-ów/ odpowiedzi ustnych): 3,5 – 3,9
Dostateczna (3,0)	Obecność na wszystkich zajęciach lub ich odrobienie (nie więcej niż 2 nieobecności), średnia ważona z ocen cząstkowych: (m.in. kolokwium/kartkówek/referatu/-ów/ odpowiedzi ustnych): 3,0 – 3,4
	Kryteria zaliczenia przedmiotu na zaliczenie (bez oceny)
zaliczenie	Nie dotyczy Wydziału Lekarskiego

Ocena:	Kryteria oceny z egzaminu:
Bardzo dobra (5,0)	WIEDZA OCZEKIWANA Znajomość zagadnień przedstawionych na ćwiczeniach. Znajomość wiedzy z podręczników literatury podstawowej. Znajomość literatury uzupełniającej. Swoboda w poruszaniu się w zagadnieniach higieny i epidemiologii. Wyprowadzanie wniosków i rozwiązań z danych źródłowych. Wynik z testu $\geq 92\%$ poprawnych odpowiedzi
Ponad dobra (4,5)	WIEDZA OCZEKIWANA Znajomość zagadnień przedstawionych na ćwiczeniach. Znajomość wiedzy z podręczników literatury podstawowej. Znajomość literatury uzupełniającej. Swoboda w poruszaniu się w zagadnieniach higieny i epidemiologii. Wyprowadzanie wniosków i rozwiązań z danych źródłowych. Wynik z testu 86% - 91% poprawnych odpowiedzi
Dobra (4,0)	WIEDZA WSKAZANA Znajomość zagadnień przedstawionych na ćwiczeniach. Znajomość wiedzy z podręczników literatury podstawowej. Znajomość literatury uzupełniającej. Wynik z testu 79% - 85% poprawnych odpowiedzi
Dość dobra (3,5)	WIEDZA WSKAZANA Znajomość zagadnień przedstawionych na ćwiczeniach. Znajomość wiedzy z podręczników literatury podstawowej. Znajomość literatury uzupełniającej.

	Wynik z testu 71%-78% poprawnych odpowiedzi
Dostateczna (3,0)	WIEDZA KONIECZNA Znajomość zagadnień przedstawionych na ćwiczeniach. Znajomość wiedzy z podręczników literatury podstawowej. Wynik z testu 60%-70% poprawnych odpowiedzi

Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot:	Katedra i Zakład Higieny WL UMW
Adres jednostki:	ul. J. Mikulicza-Radeckiego 7, 50-345 Wrocław
Numer telefonu:	+48 71 784 1502
E-mail:	wl-10@umed.wroc.pl

Osoba odpowiedzialna za przedmiot (koordynator):	Prof. dr hab. Krystyna Pawlas
Numer telefonu:	71 784 1501
E-mail:	krystyna.pawlas@umed.wroc.pl

Wykaz osób prowadzących poszczególne zajęcia:

Imię i nazwisko:	Stopień / tytuł naukowy lub zawodowy:	Dyscyplina naukowa:	Wykonywany zawód:	Forma prowadzenia zajęć:
Krystyna Pawlas	prof. dr hab. n. med.	nauki o zdrowiu	nauczyciel akademicki higienista	CN
Małgorzata Chowaniec	lekarz	nauki medyczne	doktorant lekarz	CN
Robert Susło	dr	nauki medyczne	Lekarz nauczyciel akademicki	CN
Karolina Czerwińska	lekarz	nauki medyczne	doktorant lekarz	CN
Agata Kawalec	dr	nauki medyczne	Lekarz nauczyciel akademicki	CN
Anna Kawalec	dr	nauki medyczne	doktorant lekarz	CN
Krystyna Pawlas	prof. dr hab. n. med.	nauki o zdrowiu	nauczyciel akademicki higienista	CN

Data opracowania sylabusu

Imię i nazwisko autora (autorów) sylabusu:

30.09.2020

Prof. dr hab. Krystyna Pawlas

Podpis Kierownika jednostki prowadzącej zajęcia

Uniwersytet Medyczny we Wrocławiu
KATEDRA I ZAKŁAD HIGIENY

.....
kierownik

prof. dr hab. Krystyna Pawlas

Podpis Dziekana wydziału zlecającego przedmiot:

Uniwersytet Medyczny we Wrocławiu
WYDZIAŁ LEKARSKI
Prodziekan ds. kształcenia w Języku Angielskim

.....

prof. dr hab. Beata Sobieszka